

MEMÒRIA

2017

Objectius

| Som un equip multidisciplinar de professionals agrupats amb la voluntat de treballar per aconseguir una societat més justa i respectuosa amb el medi ambient.

Les nostres activitats se centren en la realització d'investigacions i projectes innovadors en els àmbits del medi ambient, el desenvolupament i la cooperació internacional, així com la sensibilització i formació en l'àmbit de la gestió ambiental. Totes les nostres activitats estan orientades per la nostra visió i missió:

Visió: Una societat ecològicament sostenible i socialment justa.

Missió: Contribuir a la transformació social a través de l'execució de projectes innovadors i/o socialment rellevants en l'àmbit del desenvolupament sostenible, i la comunicació dels seus resultats.

Àmbits de treball

| Medi ambient i societat

Des de l'ecologia política i la justícia ambiental impulsem projectes, en àmbits tan diversos com l'alimentació, la política i la gestió pesquera o els indicadors ambientals. A través d'aquests tractem de que la resolució de les problemàtiques ambientals serveixi per aconseguir, al mateix temps, una economia i unes polítiques socialment més justes.

| Economia ecològica i fiscalitat ambiental

La desatenció del sistema econòmic a les qüestions ambientals ha estat una de les principals causes de nombroses afectacions ecològiques. Apliquem l'anàlisi econòmic en àmbits diversos (aigua, energia, residus, canvi climàtic, territori o biodiversitat, entre d'altres) i dissenyem l'aplicació d'instruments de política econòmica ambiental en aquestes àrees.

| Gestió dels residus

La generació de residus s'ha convertit en un problema principal en les nostres societats. Volem aportar idees que permetin anar a l'arrel del problema, focalitzant els aspectes preventius de la gestió dels residus i millorant substancialment els resultats de recollida selectiva.

| Gestió de l'energia

L'energia constitueix la base del nostre funcionament. L'actual model energètic presenta nombrosos impactos ambientals y sociales negativos. Trabajamos para alcanzar un nuevo modelo energético basado en el uso racional de la energía y en las energías renovables.

Equip, estructura i govern

| L'organització i estructura de la Fundació consta del Patronat, l'Equip de gestió i treball, i col·laboracions sota la figura de Fellowships.

El 2017 el Patronat està format per quatre membres, persones físiques, de les quals exerceixen com a President, **Juanjo Iraegui Navarro** i com a Secretari, **Ignasi Puig Ventosa**. El Patronat constitueix el màxim òrgan de govern institucional de la Fundació, i té la competència de definir, seguir i vetllar pel compliment dels objectius fundacionals. El Patronat estableix l'estratègia de la Fundació a curt i mitjà termini, marc a partir del qual es desenvolupa tota l'activitat de la Fundació. L'esmentada estratègia es plasma en el nostre **Pla Estratègic 2017-2020**.

L'equip de treball de la Fundació consta de **14 persones**, un equip multidisciplinari de professionals agrupats amb la voluntat de treballar per aconseguir una societat més justa i respectuosa amb el medi ambient. Volem aportar noves idees que ens permetin aconseguir una societat ambiental, social i econòmicament més sostenible, convertir-les en realitat i comunicar a la societat els resultats obtinguts.

Durant l'any 2017, la Fundació va comptar amb la col·laboració de dos "Fellows", que van realitzar activitats de recerca : **Dr. Gabriel Weber** (ISM, Hamburg) y **Dr. Santiago Gorostiza** (ICTA, Barcelona).

El 2017 es van dur a terme dues estades de pràctiques i recerca, respectivament, per part de **Quim Muntané** (octubre 2016 - gener 2017) i de **Giorgia Faraca** (novembre 2017 - gener 2018).

Xarxes i aliances

La Fundació ENT participa en diferents projectes col·lectius de forma estable:

Revista Ecología Política- Cuadernos de debate internacional

La revista "Ecología Política", de periodicitat semestral, és una revista d'àmbit internacional que reflexa el debat existent entorn els temes ecològics, posant especial èmfasi en els conflictes ambientals. Referent per activistes i acadèmics de l'àmbit del medi ambient a l'Estat espanyol i Llatinoamèrica des de la seva fundació el 1991; des de 2013 l'editem la Fundació ENT i Icaria editorial.

MedReAct

Iniciativa conjunta a través de la qual portem a terme els projectes marins a la Mediterrània. MedReAct neix a iniciativa de diferents persones i ONG que ja treballàrem conjuntament per promoure una ambiciosa reforma de la Política Pesquera Comuna (PCP) en el marc de la coalició OCEAN2012 a Grècia, França, Itàlia i Espanya.

La missió de MedReAct és catalitzar accions per a la recuperació dels ecosistemes marins a la Mediterrània garantint-ne un ús just i responsable a llarg termini.

Seas At Risk

És una àmplia coalició d'ONG ambientals que promou polítiques ambicioses per a la protecció marina a nivell europeu i internacional. L'àmbit de treball d'aquesta coalició abasta camps tan diversos com les àrees marines protegides, governança marítima, pesca i aquicultura, transport marítim i crisi climàtica, deixalles marines o, entre d'altres, l'impacte de la mineria d'aigües profundes.

Xarxa de custòdia del territori

Som membres d'aquesta organització sense ànim de lucre constituïda per entitats, institucions i persones que volen impulsar el desenvolupament de la custòdia del territori a Catalunya. La XCT creu en la necessitat i en l'oportunitat de capacitar la societat civil perquè pugui tenir un paper actiu i directe en la conservació del territori.

ACR+

Xarxa internacional de ciutats i regions que comparteixen l'objectiu de promoure una gestió sostenible dels recursos i accelerar la transició cap a una economia circular en els seus territoris i més enllà. L'economia circular exigeix la cooperació entre tots els actors i ACR+ està oberta a altres actors clau en el camp de la gestió dels recursos, com ONGs, institucions acadèmiques, consultories o organitzacions privades.

Projectes 2017

1

La Fundació ENT ha dut a terme diversos projectes a diverses escales (local, estatal, regional i europea) i per a una gran varietat de clients (administració pública, ONG, sindicats, universitats, etc.) en els diferents àmbits de treball.

Duem a terme projectes principalment relacionats amb el desenvolupament i implementació de polítiques públiques, centrant-nos en l'àmbit de l'elaboració, l'anàlisi i la gestió de les mateixes, constituint així la concreció de la nostra missió i visió.

Aquí un resum dels més destacats del 2017:

ADAPTACIÓ AL CANVI CLIMÀTIC DE ZONES URBANES COSTANERES AMB ELEVADA DENSITAT DE POBLACIÓ I INTERÈS TURÍSTIC I CULTURAL A ESPANYA

Finançat per la Fundación Biodiversidad (Ministerio de Agricultura y Pesca, Alimentación y Medio Ambiente)

El projecte es va centrar en l'anàlisi de l'impacte i adaptació al canvi climàtic a zones urbanes costaneres amb elevada densitat de població i interès turístic i cultural a Espanya. Ha incidit especialment en factors climàtics com la pujada del nivell del mar i tempestes costaneres amb potencial de produir erosió i inundacions costaneres. A més, va considerar l'impacte i l'adaptació al canvi climàtic de zones de platja que donen suport a activitats recreatives i a béns d'interès cultural protegit.

L'estudi es va dividir en tres anàlisis diferents:

1. Avaluació del risc d'exposició dels béns immobles culturals protegits del municipi de Las Palmas de Gran Canaria davant inundacions costaneres; **2.** Estimació dels costos de transport de visitants i/o turistes, considerant l'escenari de retrocés de platges del municipi i la província d'A Coruña; i **3.** Valoració monetària de la possibilitat de desplaçament de zones de platja en retrocés cap a zones limítrofs interiors degut al canvi climàtic a l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Projectes 2017

2

DECENTRALIZED MANAGEMENT SCHEME FOR INNOVATIVE VALORIZATION OF URBAN BIOWASTE - DECISIVE (2016-2020)

Finançat per la Comissió Europea

Des de setembre de 2016 fins a agost de 2020, la Fundació ENT participa en un projecte de recerca dins del programa europeu H2020 i que està coordinat per l'Institut National de Recherche en Sciences et Technologies pour l'Environnement et l'Agriculture (França), conjuntament amb diferents socis de la UE. El projecte proposa canviar el present metabolisme urbà per a la matèria orgànica (aliments, plantes, etc.), l'energia i els residus biològics cap a una economia més circular i avaluar l'impacte d'aquests canvis en tot el cicle de gestió de residus. Per tant, el desafiament serà passar d'una "caixa gris" urbana, que implica principalment la importació de béns i la gestió de residus des de i cap a fora del context urbà, a una organització cooperativa de les xarxes intra i peri-urbanes que permeti la valorització local i descentralitzada dels residus orgànics, a través de l'energia i la producció de bioproductes.

END OVERFISHING IN NORTHWESTERN EUROPE (2017-2018)

Per encàrrec de Pew Charitable Trust

A principis de 2014 va començar una nova era per a la gestió de la pesca a la Unió Europea. És l'any que va entrar en vigor una nova política pesquera comuna, el principal objectiu de la qual és restaurar les poblacions de peixos i posar fi a la sobrepesca com a molt tard el 2020. Durant els cinc anys anteriors, Pew Charitable Trust i altres 192 organitzacions van treballar a través d'la coalició OCEAN2012 per donar suport a una reforma ambiciosa. Tot i que el procés va tenir èxit, la sobrepesca està lluny d'acabar. La legislació s'ha d'aplicar correctament perquè la política pesquera en vigor assoleixi els objectius.

Perquè això passi, Pew Charitable Trust va llançar una campanya centrada en acabar amb la sobrepesca en les aigües nord-occidentals d'Europa. La Fundació ENT actua com a consultor de Pew per a Espanya i França en aquesta campanya.

Projectes 2017

3

MILLORA DE LA COMERCIALIZACIÓ I TRAÇABILITAT DELS PRODUCTES PESQUERS DE LA CONFRARIA DE PESCADORS DE VILANOVA I LA GELTRÚ (2017-2018)

Per encàrrec de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú

L'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú va sol·licitar la nostra col·laboració per impulsar una millor comercialització i traçabilitat dels productes pesquers de la Confraria del municipi. S'han realitzat una sèrie de reunions amb tots els actors implicats per avaluar la millor estratègia per donar a conèixer el peix de proximitat i millorar la seva comercialització. El projecte també pretén incidir en com millorar l'etiquetatge i la traçabilitat del peix, en aquest sentit hem avaluat possibles estratègies que permetin la traçabilitat dels productes pesquers de Vilanova i la Geltrú al llarg de tota la cadena de comercialització, des del vaixell fins la taula.

Un cop acordada la nova estratègia de comercialització entre les parts, vam elaborar una proposta de projecte que es presentarà a la convocatòria del Fons Europeu Marítim i de la Pesca, gestionat a través de la Generalitat de Catalunya, per tal d'obtenir els recursos econòmics necessaris per poder dur a terme les actuacions.

CONSELL CONSULTIU D'AQUÍCULTURA (2017-2018) I CONSELL CONSULTIU PER A LES AIGÜES NORD-OCCIDENTALS (2016-2018)

En els últims anys la Fundació ENT ha entrat a formar part del Consell Consultiu per a les Aigües Nord-occidentals (NWWAC), així com del Consell Consultiu d'Aquicultura de la Unió Europea (AAC).

Els consells consultius són organitzacions dirigides pels interessats que ofereixen a la Comissió i als països de la UE recomanacions en matèria de gestió pesquera o aquícola, i que poden incloure assessorament sobre aspectes socioeconòmics i de conservació.

En aquests espais de debat participen representants del sector, de l'administració, així com ONG i altres parts interessades, que són consultades en el context de la regionalització.

Projectes 2017

4

L'EFFECTIVITAT DELS IMPOSTOS SOBRE LA CONTAMINACIÓ ATMOSFÈRICA A ESPANYA (2017-2018)

Finançat per l'Institut de Estudios Fiscales

L'Institut de Estudios Fiscales (Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques) ha concedit a Ignasi Puig (Fundació ENT) el projecte de recerca "L'efectivitat dels impostos sobre la contaminació atmosfèrica a Espanya". El projecte realitza un estudi comparatiu dels impostos autonòmics existents a l'Estat, tractant d'analitzar la incidència que hagin pogut tenir. Així mateix, es discuteixen les possibilitats de la seva reforma en base al dret comparat i els límits de la normativa comunitària, la possible generalització d'aquests impostos a altres comunitats autònomes, així com les seves possibilitats d'harmonització.

EL VALOR DELS ALIMENTS

EINES PER A LA REFLEXIÓ SOBRE EL VALOR DELS ALIMENTS (2017-2018)

Finançat per l'Agència de Residus de Catalunya

El projecte es duu a terme conjuntament amb l'Associació Naturalistes de Girona i amb el finançament de l'Agència de Residus de Catalunya. El projecte es planteja com a continuïtat del projecte "El valor dels aliments". Mitjançant l'ús d'indicadors ambientals de producció alimentària (p.e., consum d'aigua, petjada de carboni, etc.) i incorporant els factors cultural i econòmic (p.e., orígens del plat o aliment, valor econòmic, etc.) es crearà una metodologia que posarà en relleu el valor dels aliments. Es farà accessible mitjançant un aplicatiu web d'ús lliure, s'utilitzarà detalladament en una publicació online que recollirà el valor d'aliments i receptes típiques consumides a Catalunya al llarg de l'any i s'utilitzarà i difondrà en diferents activitats de conscienciació sobre la problemàtica del malbaratament alimentari.

Revista *Ecología Política*

www.ecologiapolitica.info

La revista "Ecología Política. Cuadernos de debate internacional", de periodicitat semestral, és una revista d'àmbit internacional que reflecteix el debat existent entorn dels temes ecològics, posant especial èmfasi en els conflictes ambientals. Referent per activistes i acadèmics de l'àmbit del medi ambient a Espanya i Llatinoamèrica des de la seva fundació el 1991, des de 2013 la coediten la Fundació ENT i Icaria editorial. Des de 2006 coordinem el secretariat tècnic de la revista.

Al maig de 2017 es va realitzar una reforma de la pàgina web de la revista. Les millores van consistir en modernitzar, facilitar i agilitzar el procés de compra i subscripció a la revista.

El 2017 es van publicar els següents números:

#54 Ecofeminismos | Desembre 2017

Recull perspectives i debats feministes que desvetllen les correlacions entre l'opressió de les dones i la destrucció de la natura. Els ecofeminismes no només denuncien la violència patriarcal contra les dones i contra totes les formes de vida no humana a escala global, sinó que proposen alternatives basades en principis ecologistes, sempre amb la salut dels ecosistemes i la cura de la vida com a centre amb la finalitat de garantir un futur habitable per a tothom.

#53 Antropoceno | Juny 2017

Pretén reforçar el debat acadèmic i la reflexió sobre la importància d'identificar els dispositius de poder darrere el discurs del Antropocè i sobre la necessitat d'encarar el tema de la justícia no només com a necessari, sinó com a crucial, mentre el canvi climàtic i els discursos més poderosos amenacen amb aguditzar i augmentar les diferències en un món ja profundament injust.

El 2017 també es van alliberar dos números, fins el moment només disponibles per a subscriptores y subscriptors:

#52 Turismo | Desembre 2016

Recull dimensions teòriques i exemples pràctics variats: turisme i gestió comunitària de béns comuns, justícia ambiental i conflictes socioambientals relacionats amb els projectes i la intensificació del turisme, gentrificació, decreixement turístic, anàlisi crítica dels impactes del "ecoturisme", aspectes distributius de les polítiques relacionades amb el turisme, mercantilització turística d'espais i recursos naturals, etc.

#51 América Latina | Juny 2016

Dimensions teòriques i exemples pràctics molt variats: evolució del pensament ambiental llatinoamericà, moviments camperols i indígenes i territorialitat, comunalismes i gestió comunitària de béns comuns, ecologia política de la colonització i violència, extractivisme i post-extractivisme, justícia ambiental i conflictes, aspectes distributius de les polítiques ambientals, visions crítiques de la relació entre l'Estat i l'àmbit rural, entre d'altres.

Recerca

1

La recerca és part essencial de les activitats d'ENT i s'estructura a través del nostre Pla de Recerca 2014-2020. L'aposta cap a la innovació de molts dels nostres projectes, i la rellevància dels resultats, la demostrem principalment mitjançant la participació en projectes de R+D+i, la difusió dels resultats en publicacions de prestigi i la participació en congressos. A més a més, internament portem a terme una avaluació del nivell d'innovació de cadascun dels projectes.

- * Publiquem els resultats de les nostres investigacions i projectes en revistes tècniques i científiques d'àmbit nacional i internacional, llibres, informes i pàgines web.

- * Organitzem i participem en conferències, congressos i tallers.

- * Coordinem col·leccions de publicacions d'innovació ambiental.

ARTICLES DE RECERCA

Weber, G., Calaf-Forn, M., Puig-Ventosa, I., Cabras, I., D'Alisa, G. (In Press) The role of environmental organisations on urban transformation: The case of waste management in Esporles (Mallorca) *Journal of Cleaner Production*.

Freire-González, J. (2017) A new way to estimate the direct and indirect rebound effect and other rebound indicators. *Energy*, 128, 394-402.

Freire-González, J., Decker C., J.W. Hall (2017) A scenario-based framework for assessing the economic impacts of potential droughts. *Water Economics and Policy* 3(4), 1750007.

Puig-Ventosa, I., Sastre Sanz, S. (2017) An exploration into municipal waste charges for environmental management at local level: The case of Spain. *Waste Management & Research*, 35(11), 1159-1167.

Freire-González, J., Decker C., Hall, J.W. (2017) The economic impacts of droughts: a framework for analysis. *Ecological Economics* 132, 196-204.

Freire-González, J., Font Vivanco, D., Puig-Ventosa, I. (2017) Economic structure and energy savings from energy efficiency in households. *Ecological Economics* 131, 12-20.

Recerca

2

Freire-González, J. (2017) Evidence of direct and indirect rebound effect in households in EU-27 countries. *Energy Policy* 102, 270-276.

Chifari, R., Renner, A., Lo Piano, S., Ripa, M., Bukkens, S., Giampietro, M. (2017) Development of a municipal solid waste management decision support tool for Naples, Italy. *Journal of Cleaner Production*, 161, 1032-1043.

Freire-González, J., D. Font Vivanco (2017) The influence of energy efficiency on other natural resources use: an input-output perspective. *Journal of Cleaner Production* 162, 336-345.

Ertör, I., Ortega-Cerdà, M. (2017) Unpacking the objectives and assumptions underpinning European aquaculture. *Environmental Politics*, 26 (5), 893-914.

Martinez-Sanchez, V., Levis, J.W., Damgaard, A., DeCarolis, J. F., Barlaz, M. A., Astrup, T. F. (2017) Evaluation of Externality Costs in Life-Cycle Optimization of Municipal Solid Waste Management Systems. *Environmental Science & Technology* 2017 51 (6), 3119-3127.

Gorostiza, S., March, H., Saurí, D (2017) Flows from beyond the Pyrenees. The Rhône River and Catalonia's search for water independence. *Political Geography*, 60, 132-142.

Gorostiza, S., Saurí, D. (2017) Dangerous assemblages: Salts, trihalomethanes and endocrine disruptors in the water palimpsest of the Llobregat River, Catalonia. *Geoforum*, 81, 153-162.

Campos Rodrigues, L., Puig, I., García, A., Guerrero, T., López, M., Martínez, F. X. (2017) Incidencia de los improprios sobre la calidad del compost producido en las plantas de Cataluña. *RETEMA*, 197, 48-54.

Puig, I., Sastre, S. (2017) Las tasas de residuos en España. *Equipamiento y Servicios Municipales. Revista de Urbanismo y Medio Ambiente*, 180, 10-15.

Campos Rodrigues, L., Puig Ventosa, I. (2017) Adaptación al Cambio Climático de Zonas Urbanas Costeras con Elevada Densidad de Población e Interés Turístico y Cultural en España. *Estudios Turísticos*, 210, 9-27.

Ertör, I. (2017) "The Political Ecology of Marine Finfish Aquaculture in Europe: Discourses, Implicit Assumptions, Commodity Frontiers and Environmental Justice". Tesis doctoral.

| APORTACIONES EN JORNADES INTERNACIONALS

Ertör, I. "Blue Growth and the expansion of intensive aquaculture on marine commodity frontiers". OF THE COST ACTION ON OCEAN GOVERNANCE FOR SUSTAINABILITY - CHALLENGES, OPTIONS AND THE ROLE OF SCIENCE. Bremen (Alemania), 6-8 de març 2017.

Ertör, I. "Marine finfish aquaculture in Turkey: fish farms as a fix or a new commodity frontier". 7TH INTERNATIONAL COLLOQUIUM ON INITIATIVES IN CRITICAL AGRARIAN STUDIES (ICAS): The Future Of Food and Challenges for Agriculture in The 21st Century. Vitoria-Gasteiz, 24-26 d'abril 2017.

Recerca

3

Weber, G. “Free-rider behaviour in unit-pricing systems in waste management”. EUROPEAN ROUNDTABLE ON SUSTAINABLE CONSUMPTION AND PRODUCTION (ERSCP). Skiathos (Grècia), 1-5 d’octubre 2017.

Puig, I. “The Spanish Tax on Fluorinated Gases”. CAPACITY BUILDING FOR ENVIRONMENTAL TAX REFORM. Brussel·les (Bèlgica), 5 d’octubre 2017.

Campos, L. “Case studies on the North coast of the Mediterranean Sea”. HUMAN IMPACTS ON MEDITERRANEAN MARINE ECOSYSTEMS AND THE ECONOMY. Mònaco, 18-19 d’octubre 2017.

Calaf, M. “Landfill mining potential”. LANDFILL MINING CONFERENCE. Barcelona, 18-19 d’octubre 2017.

Martinez-Sanchez, V. “Herramienta de apoyo a la toma de decisiones para la gestión de bioresiduos” IV SIMPOSIO esLCA. Santander, 27 d’octubre 2017.

| Fundació ENT

Sant Joan, 39 1r
08800 Vilanova i la Geltrú
+34 93 893 51 04

info@ent.cat | www.ent.cat

| MÉS INFORMACIÓ

Si voleu contactar amb la Fundació ENT
per favor envieu un correu a info@ent.cat

MEMÒRIA

2017

